

Eoin McDermott - Kimlik Siyaseti, Aşırı Sağ ve Maskeler

Socialist Voice [1]

2 Kasım 2020

Aşırı sağın yükselişiyile birlikte kimlik siyaseti ve sol meselesi de dikkate alınmaya değer. Bu tarz bir siyaset, kimliği, çoğunlukla içselleştirerek, örgütlenme ve inceleme için asıl kategori olarak ele almaktadır. Bunun sol siyasetteki türevi ise erkten şüphelenmekte ve zulmün esas sebeplerini işaret etmekteki işlevsizliği tescillenmiş akademik taksonomi uğraşını tercih etmektedir.

Sağda, kimlik politikaları, işçileri kasıtlı olarak bölmek ve parçalamak için, ırk, cinsiyet, din veya milliyet temelinde, onları birbirine düşürmek için sıkça kullanılır.

Kimlik politikasının sol biçimi, akademik dünyadaki ilerici politikaların çoğuna hâkim olan post-modern paradigmadan ortaya çıktı. Son otuz yılın da gösterdiği gibi, bireysel kimliği ve sınıf çıkarı altında birleşme potansiyeli barındıran grupların benzerlikten ziyade farklılıklarını vurgulayan bir politika yürütmenin yetersiz olduğu görülmektedir. Yine de bu tarz kimlik ve kimlikler arası farklılıkları inceleyen bir yaklaşımın, her ne kadar işçi sınıfını evrensel, soyut ve tek tip de bir kitle olarak gören sol eğilimleri aşırı bir şekilde düzeltme de kullanılsa da, gereklidir.

Buradaki sorun evrensellik değil, soyut evrenselliktir. Bu tür tanımlamalara karşı aşırı tepkide, post-modern yaklaşım, elle tutulur evrensellik fikrini, soyut evrensellik ile çıkarıp atar yani “banyo suyu ile beraber bebek de atılır.” Evrenselliği bir kavram olarak

sürdürmek ve farklılıkları açığa çıkarmak, ilerici güçlerin, halkın ihtiyaçlarını karşılama gücüne sahip kolektif bir proje yürütemeyen küçük hizipler halinde bölünmesinden başka hiçbir şeye yol açmadı.

Sınıf modelimiz, bu farklılığı öznenin/bireyin/kişinin (hangisi yaygınsa) üretim araçlarıyla ilişkisine dayarak ve sınıfın somut evrenselliğini dikkate alarak kabul etmelidir. Marksist filozof ve eleştirel gerçekçilik okulunun kurucusu Roy Bhaskar'ın da belirttiği gibi;

"Bangladeşli kadına kendi çıkarları, duyguları ve ihtiyaçlarından ziyade geleneksel bir sınıf modelinin önceliğini öne sürerek, onu başka işçiler ile (bir sendikalı erkek Avrupalı işçi) bir araya getiremezsiniz. Düşmanlarının ortaklığına, sonra da kendi çıkarlarının ve farklılıklarının özelliğine başvurarak bunu yapmalısınız." [2]

Sınıf' bir somut gerçekliktir, tüm işçileri birleştirme potansiyeline sahip, evrensel, birleştirici bir müşterektir. Yine de bu birliği engelleyen sosyal yapılar ve baskı biçimleri vardır. Bunlar ikincil kaygılar olarak göz ardı edilmemelidir: Irkçılık, cinsel ayrımcılık, yabancı düşmanlığı vb. sarmaşıklarının, sağlam kapitalizm ağacına dayandığı ve ancak bu ağacın kökünü yok etmeye yönelik evrensel bir mücadele yoluyla kolektif kaygılarımızın layıkıyla ele alınabileceği gösterilmelidir.

Bunu aklımızda tutarak, günümüzdeki durumu ele alalım. Günümüzde halkın ihtiyacı pahasına, kamuyu kâr güdüsü etrafında organize etmenin ekonomik ve halk sağlığındaki sonuçları nedeniyle bir çok insan acı çekmektedir. Aşırı sağ, bu acıyı ve hoşnutsuzluğu fark etti ve konuyu yüz maskeleri takmak, barınma ve sağlık hizmetlerinin yetersizliğinden göçmenleri suçlama girişimleri gibi sahte kimlik sorunlarına kaydırıldı.

Açıktır ki, aşırı sağın el altından organize ettiği protestolara katılan sıradan bir kişi faşist değildir. Daha ziyade, meşru şikayetleri ciğeri beş para etmez sözde entelektüel şarlatanlar tarafından manipüle edilen, tehlikeli çıkmazlara yönlendirilen birisidir.

Eğer sınıf işçilerin sermayenin kısıtlamalarından kurtulmak için birleşmenin yollarını sunuyor, ancak bu birlik dış etkenler tarafından engelleniyorsa, kimlik sorunları sınıf temelini önüne geçiyorsa, nasıl bir sınıf temelinde örgütlenme düşünebiliriz? Belki bu örnek bize yardımcı olabilir:

Herkes biliyor ki eğilimli bir yola suyu koyduğumuzda yokuş aşağı akar. Çünkü yer çekiminin kuvveti suyun yüzeyde bu şekilde yer değiştirmesine neden olur. Ancak sadece yer çekiminin varlığı suyun her zaman aynı yönde akacağını garanti etmez. Her türlü yapı suyun bu yerçekimine bağlı seyrini değiştirmek için inşa edilebilir. Buna rağmen, barajları ve sapmaları görmezden gelerek, körü körüne suyun her daim yokuş aşağı akacağı konusunda ısrar eden bir kişi zayıf bir gerçeklik anlayışına sahiptir. Suyun denize doğru asıl yönü boyunca bir nehre akmasını sağlamak istiyorsak, bir çok binayı kaldırmalı veya

bir çok cılız su damarlarını, su kanallarına, onları da çok büyük güç uygulayabilen nehirlerle yönlendirmek için yeni yapılar inşa etmek gerekir.

Yani kimlik meselesi ve sınıf mücadelesiyle ilgilidirler. Sağ tarafından belirlenen bazı kimlik pozisyonları, sendikalizm gibi, tıpkı barajlar gibi sınıf bilincinin gelişmesini engelleyebilir. Diğerleri ise basitçe aynı yönde akan paralel akıntılar olarak hareket edebilir; bu akıntılar her ne kadar aynı yönü takip etseler de ancak sınıf mücadelesinin seli dışında, bağımsız ve cılızdırlar. Bu akıntılar en nihayetinde hedeflerine ulaşmadan yok oluyorlar.

Komünist hareketin amacı, buldukları yerdeki engelleri yıkmak ve akıntıları geniş sınıf mücadelesi nehrine dahil etmek olmalıdır. Bu durum, engelleri görmezden gelerek ya da insanları sınıf mücadelesini, ırk ve cinsiyet benzeri kişisel deneyimlerini en çok baskılayan konulardan daha öne koymadıkları için azarlayarak başarılmaz. Bizler kişisel değerlerin sınıfla nasıl birbirine bağlı olduğunu ve sınıftan da bağımsız olmadığını göstermeliyiz.

Son olarak, anti-maskecilere ve aşırı sağ konusuna gelirsek... Kabul edilmesi gereken ilk şey, anti-maske hareketinin aslında maskelerle ilgili olmadığıdır. Maske veya daha doğrusu maskenin yokluğu, uzmanların görüşlerinden şüphe duyan hoşnutsuz geniş bir emekçiyi birleştiren, fazla determine bir göstergedir. Bu anlamda anti-maske siyaset bir kimlik, bölünme ve septisizm siyasetidir.

Bunu akılda tutarak, 2008 ekonomik krizini hem yaratan hem de "düzelten" sözde ekonomik uzmanlığı deneyimledikten sonra insanları suçlamak için acele etmemeliyiz. Bu "uzmanlık", insanları on yıl öncesine göre daha yoksul durumda bıraktı. Şimdi Fine Gael, Fianna Fáil ve Yeşil Parti'nin yamuk yumuk öncelikleri sayesinde, insanların işlerini ve geçimlerini koruyamayan, sağlam ekonomik politikalarla desteklenmeyen, "bilimsel" halk sağlığı tavsiyeleri veren sağlık uzmanlarına şahit oluyoruz.

Bu kadar çok insanın böylesine tepki vermesi şaşırtıcı değil. Dostları ve komşuları, acılarının sebebi olan ekonomik sisteme karşı çıkmak yerine, sağcı güçler tarafından, onları korumaya çalışan sağlık uzmanlarının tavsiyelerinin sorunlarının asıl nedeni olduğu gibi fesat yalanlar ve entrikalarla beslenmekte.

Liberaller ve medya bu insanlara alay ederken, onları toplumun eğitimsiz pislikleri olarak görmezden gelirken, onların şikayetlerinin ve korkularının gerçek olduğunu ve tamamen mantıksız olmadığını kabul etmeliyiz. Aşırı sağın sömürmeye çalıştığı topluluklara zarar vermekten başka hiçbir şeye neden olmayan, bilim karşıtı anti-maske argümanlarına karşı dururken, aynı zamanda neoliberal ekonomik uzmanlık hakkındaki bu makul septizmi anlayarak ele almalıyız. Bu şikayetlerin nedeninin, hayat kurtarabilecek bir kumaş parçası değil, insan yaşamından daha çok kâra öncelik veren üretim tarzında bulunduğunu vurgulamalıyız. Kadrolu siyasetçiler ve neoliberal iktisatçılarla doktorları ve hemşireleri bir

araya getirme girişimlerine şiddetle karşı koymalıyız.

Başarılı olursak, aşırı sağın sunduğu anti-entelektüel ve tehlikeli demagoji barajını yıkabilir ve binlerce kişiye, sınıf mücadelesinin evrenselliği yoluyla kendi öznel endişelerini doğru bir şekilde ele almaları için bir yol sunabiliriz. İşte bu yüzden kimlik siyaseti yetersizdir: yalnızca kendi biçimine farklılığı entegre edebilen bir sınıf siyaseti ileriye doğru bir yol sunabilir.

[1] Socialist Voice (Sosyalist Ses), “Partizan, Vatansever, Enternasyonalist” sloganı ile yayın yapan, **İrlanda Komünist Partisi**’nin yayın organıdır. “*Eoin McDermott - Identity politics, the far right, and masks*” başlığı ile İngilizce olarak yayınlandı.

[2] Roy Bhaskar, “*Critical realism and the left,*” in *From Science to Emancipation: Alienation and the Actuality of Enlightenment* (London: Routledge, 2012), p. 190-201.